

BBN-MŰV-241: Romanika
A gregoriánus reform, az antikvitás és a művészet
2008. december 8.: Figurális szobrászat

NOEHLES, Karl: „Die Kunst der Cosmaten und die Idee der Renovatio Romae”, in: *Festschrift Werner Hager*, szerk. FIENSCH, Günther – IMDAHL, Max, Recklinghausen 1966, 17–37.

CLAUSSEN, Peter Cornelius: *Magistri doctissimi Romani. Die römischen Marmorkünstler des Mittelalters* (Corpus Cosmatorum, 1), Stuttgart 1987.

PACE, Valentino: „»Nihil innovetur nisi quod traditum est«: sulla sculture del Medioevo a Roma”, in: *Studien zur Geschichte der europäischen Skulptur im 12./13. Jahrhundert*, szerk. BECK, Herbert – HENGEVOSS-DÜRKOPF, Kerstin, Frankfurt a.M. 1994, 587–603.

I. Kezdetek VII. Gergely korában.

SARTORI, Orietta: „Possibili valenze storiche-ideologiche di un rilievo medievale romano. Il gradino di San Giovanni a Porta Latina”, in: *Studi Romani* 47 (1999), 289–310.

1. Félalakos clipeusok ornamentális kapukereteken: Sant’Apollinare, Santa Pudenziana.

FRATINI, Corrado: „Considerazioni e ipotesi sulla »Cornice di Sant’Apollinare« nelle Grotte Vaticane”, in: *San Pietro. Arte e storia nella Basilica Vaticana*, szerk. ROCCHI COOPMANS DE YOLDI, Giuseppe, Bergamo 1996, 51–68.

CLAUSSEN, Peter Cornelius: *Die Kirchen der Stadt Rom im Mittelalter, 1050-1300, I: A-F* (Corpus Cosmatorum, 2.1), Stuttgart 2002, 96–109.

2. Cave, „Salamoni” oszlopok.

3. Grottaferrata, keresztelőmedence.

DANBOLT, Gunnar: „Das Taufbecken im Kloster San Nilo in Grottaferrata. Studie zu der Beziehung von Liturgie und Kunst”, in: *Acta ad archaeologiam et artium historiam pertinentia* 8 (1978), 143–173.

II. A középkori monumentális szobrászat európai kezdetei.

KELLER, Harald: „Zur Entstehung der sakralen Vollskulptur in der Ottonischen Zeit”, in: *Festschrift für Hans Jantzen*, Berlin 1951, 71–90.

SCHRADE, Hubert: „Zur Frühgeschichte der mittelalterlichen Monumentalplastik”, in: *Westfalen* 35 (1957), 33–64.

FORSYTH, Ilene Haering: *Throne of Wisdom. Wood Sculptures of the Madonna in Romanesque France*, Princeton 1972.

FRICKE, Beate: *Ecce Fides. Die Statue von Conques, Götzendienst und Bildkultur in Westen*, München 2007.

III. Szobrászat a 12. századi Rómában.

1. A figurális szobrászat hiánya a 12. századi római templomdíszítésében; a bálványimádástól való félelem mint az antikvitás recepciójának egy módja.

2. Szobrok apotropaikus szerepben: oroszlánok és szfinxek.

3. A római szobrászat újbóli felélédeése a 12. század végén: húsvéti gyertyatartó, San Paolo fuori le mura; kútkáva, San Bartolomeo all’Isola.

BASSAN, Enrico: „Il candelabro di San Paolo fuori le mura. Note sulla scultura a Roma tra XII e XIII secolo”, in: *Storia dell’arte* 45 (1982), 117–131.

CLAUSSEN, Peter Cornelius: „Der Marmorbrunnen von S. Bartolomeo all’Isola oder: Immer wenn der Tiber kam”, in: *Georges-Bloch-Jahrbuch des Kunstgeschichtlichen Seminars der Universität Zürich* 1 (1994), 71–91.

4. Augustus-oltár a Santa Maria Aracoeliben: az Aracoeli-legenda és a figurális szobrászat mint a római szenátus reprezentációjának eszköze és antikvitás-recepciójának tanúja.

MALMSTROM, R. E.: „The Twelfth-Century Church of S. Maria in Capitolio and the Capitoline Obelisk”, in: *Römisches Jahrbuch für Kunstgeschichte* 16 (1976), 1–16.

STROLL, Mary: *Symbols as Power. The Papacy following the Investiture Contest* (Brill’s Studies in Intellectual History, 24), Leiden 1991, 150–161.